

[Z-1]

Historický vývoj medzinárodnej spolupráce v slovenskej atómovej spektroskopii

Eduard Plško¹

¹ *Slovenská spektroskopická spoločnosť, člen Zväzu slovenských vedecko-technických spoločností, Mlynská dolina 1, 842 15 Bratislava 4, Slovensko*

I keď prvé spektrochemické analýzy sa na Slovensku začali vykonávať v Považských strojárňach v Považskej Bystrici už počas druhej Svetovej vojny, spektrochemická analýza sa viditeľnejšie začala uplatňovať až po jej oficiálnom zjednotení prostredníctvom Spoločnosti pre výskum a využitie spektrálnej analýzy v roku 1949 v Prahe. V tej dobe sa začali na základe osobných ale aj komerčných kontaktov tvoriť aj prvé, štátom nepodporované a nesmelé zahraničné kontakty, aj to len so spektroskopikmi z blízkeho zahraničia, ako tomu bolo v prípade vtedy mladého Mikuláša Mathernyho s maďarskými hutníckymi kolegami, Tiborom Törökom a taktiež mladým kolegom Karolom Zimmerom. Podobne i v mojom prípade, prvé zahraničné kontakty som nadviazal s maďarskými kolegami zo Szegedu, prof. Zoltánom Szabóm a mladými kolegami z jeho katedry, ktorí sa podobne ako ja zaoberali spektrometrickým výskumom komplexných zlúčenín. Ďalším dôležitým bodom vo vývoji zahraničnej spolupráce bola v roku 1958 moja účasť na Medzinárodnom spektroskopickom kolokviu v Belgicku a služobná cesta do NDR, kde som sa spoznal a nadviazal kontakt s významným odborníkom, prof. Rudolfom Ritschlom, riaditeľom Ústavu optiky a spektroskopie Akadémie vied NDR v Berlíne a vtedy mladou Dr. Ruth Rautschke z Univerzity M. Luthera v Halle, s ktorou trvala spolupráca niekoľko desaťročí. Vlastným prelomom v zahraničnej spolupráci bola v roku 1959 II. Československá spektroskopická konferencia v Tatranskej Lomnici, organizovaná Ing. Mathernym, na ktorej sa už zúčastnili silné skupiny maďarských, poľských i nemeckých (NDR) spektroskopikov. Zo ZSSR sa však na nej nezúčastnil v dôsledku známej ignorácie nik a zo Západu sa zúčastnili len traja zástupcovia firiem. Prvým významným stretnutím spektroskopikov (avšak stále ešte bez zástupcov zo ZSSR) však bol až v roku 1963 v Smoleniciach mnou organizovaný Seminár o budení spektier nevodivých materiálov, na ktorom sa zúčastnili okrem spektrálnikov zo socialistických štátov už i významní odborníci z NSR, Nizozemska, Francúzska a Rakúska. Rozvoj ďalšej, už skutočnej zahraničnej spolupráce bol sprevádzaný možnosťou našich dlhodobjších zahraničných pobytov a viedol k rapídne rozvoju našej spektrochemickej úrovne, ako o tom bude podrobne pojednané v danej prednáške.